

GENER/MARÇ 2006

NÚM. 13

Línia

Butlletí Informatiu
UNIVERSITAT
POMPEU FABRA

YAHOO! A TERRA AL PARC BARCELONA MEDIA

Yahoo!, l'empresa d'Internet líder a escala mundial, va anunciar el 23 de gener la instal·lació del seu primer laboratori de recerca europeu al si del Parc Barcelona Media (que es pot veure reproduït parcialment en la imatge virtual), ubicat en el districte tecnològic 22@. El nou equipament es gestionarà conjuntament amb el Centre d'Innovació Barcelona Media (CIBM), un centre tecnològic que, impulsat per la UPF, compta amb el suport de la indústria, del govern local i català, i també d'altres universitats catalanes.

El laboratori, que es dedicarà bàsicament a temes relacionats amb la recerca a la web i l'extracció i recuperació d'informació, estarà dirigit per Ricardo Baeza-Yates, reconegut

expert mundial en aquest àmbit i professor del Departament de Tecnologia de la UPF. El nou centre atraurà els millors talents europeus que investiguen sobre Internet i proporcionarà a la multinacional la possibilitat de captar idees innovadores i projectes de recerca dels estudiants de les universitats de Barcelona, així com d'altres ciutats.

L'obertura del laboratori de recerca de Yahoo! en el Parc Barcelona Media dóna més valor i referma el projecte de construcció d'aquesta plataforma d'equipaments i serveis al voltant de l'audiovisual i la comunicació, una iniciativa fruit de la col·laboració entre la UPF, l'Ajuntament de Barcelona i el Grup MediaPro.

- 3 La UPF té 22 investigadors ICREA
- 5 L'Estatut i el model d'Estat, a debat
- 8 Montserrat Tura, a Periodisme
- 10 Premi Ciutat de Barcelona per a Xavier Serra i Bram de Jong
- 12 I Seminari Ernest Lluch
- 14 Un estudi revisa la història del canibalisme humà
- 15 Nou avenç per al dolor neuropàtic

La decisió de Yahoo! d'instal·lar a Barcelona el seu primer laboratori de recerca a Europa és una notícia important per diferents motius.

En primer lloc, el primer centre europeu de Yahoo! Research s'ubicarà al Parc Barcelona Media, en el districte 22@. És precisament en aquest nou complex d'equipaments i serveis centrats en l'audiovisual i la comunicació on la UPF està construint el seu futur Campus de la Comunicació, que es preveu inaugurar el curs 2008-2009. El desembarcament de l'empresa líder a Internet a escala mundial en aquest àmbit d'interrelació entre el món universitari i el sector empresarial obre les portes a futures col·laboracions que aportaran beneficis mutus.

En un context empresarial marcat per les deslocalitzacions d'empreses cap a països amb unes condicions més favorables per a la contractació dels seus treballadors, l'anunci de Yahoo! d'apostar per Barcelona ha estat acollit amb satisfacció en cercles universitaris i d'investigació de la ciutat, perquè referma l'atractiu que la capital catalana té entre les empreses i les grans multinacionals alhora de decidir la ubicació dels seus centres de R+D, ja que aquí troben, entre d'altres motius, el talent i les condicions necessàries per desenvolupar amb èxit la seva activitat d'investigació.

Cal destacar que el laboratori de Yahoo! de Barcelona estarà gestionat conjuntament amb el Centre d'Innovació Barcelona Media (CIBM), el primer centre tecnològic de l'Estat dedicat exclusivament a donar servei a totes les àrees que integren la indústria dels mitjans de comunicació. El CIBM, que forma part de la Xarxa de Centres Tecnològics de la Generalitat i que properament també s'instal·larà en el Parc Barcelona Media, va crear-se el juliol del 2004 i és una iniciativa conjunta de l'administració pública —Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Barcelona—, la UPF i catorze empreses privades del sector de la comunicació i l'audiovisual.

El nomenament del professor de la UPF Ricardo Baeza-Yates com a director del laboratori de Barcelona és també una notícia molt positiva. Sota la seva direcció, s'establiran relacions i contactes amb les millors universitats europees per convertir Barcelona en el centre més important de la R+D en temes d'Internet a Europa. La captació de joves talents, la col·laboració conjunta i coordinada amb els altres laboratoris de recerca que Yahoo! té als Estats Units i a Xile, i l'exploració i el descobriment de tècniques innovadores en diverses àrees de recerca de la web seran les tasques prioritàries d'actuació del responsable de l'oficina de Barcelona.

Alan Leshner va inaugurar el màster en Comunicació Científica

El director general de l'American Association for the Advancement of Science (AAAS) i editor de la revista *Science*, Alan Leshner, va inaugurar l'onzena edició del màster en Comunicació Científica (MCC) amb la conferència "The Evolving Context for Science-Society Dialogues".

Un dels temes que Leshner va destacar especialment en la seva intervenció va ser la manera com el públic es relaciona amb la ciència. Leshner va manifestar que, per progressar realment en aquest sentit, a llarg termini es necessita un canvi d'actitud: "S'ha de passar del món-geg del científic al diàleg entre els científics i la societat."

El MCC, que s'imparteix a l'IDEC i que està patrocinat per Novartis, està dirigit per Vladimír de Semir, periodista, professor i director de l'Observatori de la Comunicació Científica de la UPF.

ALAN LESHNER

Mercè Sala, nomenada presidenta del CTESC

Mercè Sala, presidenta del Consell Social de la UPF, va ser escollida per unanimitat, el 16 de gener, nova pre-

sidenta del Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya (CTESC), i va substituir en el càrrec l'exdiputat de CiU Rafael Hinojosa.

El CTESC és l'òrgan consultiu de la Generalitat de Catalunya en matèria socioeconòmica i laboral, que emet dictàmens amb caràcter perceptiu sobre les lleis de l'administració autonòmica, a més d'elaborar propostes. El ple del Consell està format per representants de patronals, sindicats, organitzacions cooperatives i experts.

Mercè Sala continuarà al front del Consell Social en haver aprovat el Govern de la Generalitat la compatibilitat en l'exercici dels dos càrrecs que ocupa "per raons d'especial interès públic".

Mercè Sala, doctora en Ciències Econòmiques i Empresariales per la UAB, era fins fa poc consellera delegada de Temoinsa. Anteriorment havia estat presidenta de Renfe, regidora de l'Ajuntament de Barcelona i presidenta del Ferrocarril Metropolità S.A. i de Transports de Barcelona.

Elecció dels representants d'estudiants al Claustre

El 7 de març es va celebrar la jornada d'elecció dels representants dels estudiants al Claustre de la UPF. Aquest sector del màxim òrgan de representació de la Universitat es renova cada dos anys, a diferència de la resta de claustrals, que ho fa cada quatre.

La participació global dels diferents centres o estudis on va ser necessari celebrar eleccions es va situar en un 18,09%, repartida de la manera següent: Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales (15,22%); Facultat de Dret (20,16%); Estudis

de Ciències Polítiques i Gestió Pública (32,45%); i Estudis d'Informàtica (4,20%).

El 14 de març la Junta Electoral va proclamar definitivament els candidats electes, que van ocupar un total de 44 representacions, 19 de les quals van recaure en candidats independents, i la resta en les associacions d'estudiants següents: nou per a la CEPC-AL.ESTEL; quatre per EA i ULD; tres per l'AEP-ACE; dues per la PUC, i un representant per l'AJEC, CNS-AJEC i NS.

"Mims i fums" per no fumar al campus

Per tal de conscienciar els membres de la comunitat universitària de la necessitat de complir amb la normativa que prohibeix fumar als edificis del campus, la UPF va portar a terme la campanya "Mims i fums", que va començar el 30 de gener i es va allargar durant dues setmanes.

Les accions van estar protagonitzades per Fernando Ruiz i Joaquín Ortega, dos actors de nacionalitat argentina amb una àmplia experiència en el món del teatre de carrer i l'animació. A través de la mímica i d'altres recursos escènics, van interpretar petits esquetxos en els llocs i les hores amb més afluència de persones (com ara patis, passadissos i bars) dels diferents edificis de la Universitat.

FERNANDO RUIZ I JOAQUÍN ORTEGA

Disset màsters oficials adaptats a Bolonya

El Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) va presentar el 9 de febrer la programació general dels Programes Oficials de Postgrau (POP), que les universitats catalanes impartiran a partir del curs 2006-2007, segons la qual la UPF ha estat autoritzada a impartir disset màsters oficials adaptats als requeriments de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES). D'aquests, sis són d'especialització professional, cinc d'iniciació a la recerca, quatre de formació acadèmica i professional i dos de formació acadèmica avançada.

Els disset màsters s'amparen sota el paraigua dels Programes Oficials de Postgrau programats per la UPF, que integren els actuals programes de doctorat i els màsters corresponents a les àrees temàtiques de la Universitat, i que són sis en total: Comunicació Social; Tecnologies de la Informació, la Comunicació i els Mitjans Audiovisuals; Comunicació Lingüística i Mediació Multilingüe; Biomedicina; Política i Societat; i Economia, Finances i Empresa.

Aquesta programació busca dotar la UPF d'un perfil propi i diferenciat en l'oferta dels estudis de postgrau, alhora que vol aprofitar al màxim el potencial acadèmic i investigador del professorat de la Universitat. A més, afavoreix la col·laboració amb altres centres (dels disset màsters aprovats, sis són interuniversitaris), per poder oferir uns postgraus més sòlids i contribuir així a la creació de l'Espai Català de Postgrau.

L'ESTATUT I EL MODEL D'ESTAT, A DEBAT

Coincidint amb el procés de negociació i de discussió del projecte de reforma de l'Estatut de Catalunya, la UPF i la Fundació Carles Pi i Sunyer van organitzar la trobada Catalunya-Espanya d'acadèmics i intel·lectuals, que va tenir lloc el 14 de gener a la Universitat.

La trobada, sota el títol "Cooperació i llibertat", es va convocar per presentar reflexions d'ampli abast, pel diàleg obert i l'intercanvi d'arguments per l'entesa, l'acord i la cooperació. Una quarantena d'economistes, politòlegs, juristes, historiadors, filòsofs i sociòlegs de tot l'Estat van debatre animadament al llarg de tota la jornada sobre diverses qüestions, com ara el discurs polític, els interessos i les passions, l'Estat de les autonomies i la reforma de la Constitució.

A l'inici de la Jornada, el rector Josep Joan Moreso va adreçar unes paraules de benvinguda als assistents i va proposar que la universitat fos la "casa dels arguments" on produir aquest debat per, a continuació, afegir que "sembla oportú pensar que l'àmbit acadèmic pot ser un bon lloc perquè les raons es facin sentir per sobre del soroll produït pels interessos i pels sentiments".

L'historiador de la UB Jordi Nadal, que va inaugurar la trobada, es va mostrar partidari "d'acceptar el principi d'autodeterminació dels pobles", perquè, va precisar, "la voluntat de les persones ha de prevaler per sobre el territori, la geografia".

El debat es va estructurar al voltant de les ponències "Espanya des de Catalunya" i "Espanya plural, Catalunya plural", impartides, respectivament, pel politòleg i professor de la UPF, Josep M. Colomer, i per l'historiador i director del Centre d'Estudis Polítics i Constitucionals, José Álvarez-Junco.

Josep M. Colomer va assenyalar que la presentació del projecte d'Estatut de Catalunya i les reaccions desproporcionades que ha provocat en altres llocs d'Espanya revelen processos de fons, la transcendència dels quals no havia estat suficientment analitzada fins ara. Per la seva banda, segons José Álvarez-Junco, el projecte d'Estatut destil·la molt "nacionalisme rovellat". I en alinear-se tants representants de Catalunya en aquestes posicions, provoca la reactivació del nacionalisme espanyol del mateix signe.

EL PRESIDENT DEL CIS, FERNANDO VALLESPIN; EL PRESIDENT DE LA FUNDACIÓ CARLES PI I SUNYER, ÀNGEL GARCIA FONTANET; I EL RECTOR JOSEP JOAN MORESO

LLUÍS MARIA TODÓ S'EMPORTA EL PREMI PLA

Lluís Maria Todó, professor del Departament de Traducció i Filologia de la UPF, escriptor, traductor i crític literari, va ser el guanyador de la 38a. edició del Premi Josep Pla de narrativa en català, amb el llibre *El mal francès*. L'obra és un dietari de caràcter autobiogràfic sobre la descoberta de l'homosexualitat en la primera joventut, alhora que fa una crítica a la societat catalana de les darreres dècades.

El guardó, que convoca Ediciones Destino, està dotat amb 6.000 euros, i li va ser lliurat el 6 de gener en una vetllada que es va celebrar a l'antic Hotel Ritz, avui Hotel Palace. En el mateix acte, també es va donar a conèixer el guanyador del premi Nadal de novel·la, que va ser atorgat a l'escriptor madrileny Eduardo Lago, per l'obra *Llámame Brooklyn*.

Lluís Maria Todó (Barcelona, 1950) va debutar com a novel·lista l'any 1992 amb *Els plaers ficticis*, a la qual van seguir cinc llibres més. L'homosexualitat i el despertar de la consciència és una temàtica recurrent en la seva producció literària. Todó, que ha traduït l'obra d'escriptors com Bousset, Balzac, Maupassant i Flaubert, entre d'altres, codirigeix la Biblioteca Pompeu Fabra, una col·lecció de clàssics universals traduïts al català contemporani, editada per la UPF i Ediciones Destino.

LLUIS MARIA TODÓ

BEQUES DE L'AGÈNCIA EFE PER A ESTUDIANTS DE PERIODISME

Sis alumnes dels Estudis de Periodisme de la UPF van obtenir una de les beques de la Fundació EFE. L'ajut, convocat en col·laboració amb la Fundació "la Caixa", els permetrà treballar durant dos anys a l'agència EFE.

El primer any desenvoluparan la seva activitat remunerada durant sis mesos a la seu que l'agència de notícies té a Barcelona, i el següent es distribuïran per les diferents delegacions de l'empresa arreu del món, amb un ajut per al viatge i l'allotjament i una remuneració mensual.

D'un total de 30 beques que ofereix l'agència en la convocatòria d'enguany, i a la qual s'hi van presentar alumnes del darrer curs de les facultats de Periodisme de tot l'Estat, els estudiants de la UPF n'han obtingut sis. Aquesta dada encara és més rellevant si es té en compte que a la delegació de Barcelona s'oferien un total de deu places.

NOVES SESSIONS D'AULA OBERTA

La llicenciatura en Publicitat i Relacions Públiques dels Estudis de Comunicació Audiovisual ha continuat durant aquest segon trimestre amb la programació d'Aula Oberta. Es tracta d'un cicle de seminaris i de conferències, plantejat com una activitat docent més, que vol acostar al llarg del curs diferents professionals de la publicitat i les relacions públiques als estudiants de la titulació.

Així, per ordre cronològic, han visitat l'auditori de l'edifici Rambla les persones següents: Joaquín Maestre, un dels pioners de les relacions públiques a Espanya; Jordi Dasca i Àlex Martínez, directors general i creatiu, respectivament, de l'agència de publicitat J. Walter Thompson, que van explicar el desenvolupament d'una campanya publicitària; Xavier Curtichs, director general, i Núria Terés i Eva Anaya, directores de comptes, de l'agència de comunicació Tinkle, que van parlar de les relacions amb mitjans, líders d'opinió i institucions. Finalment, Marcel Cirera, director associat de l'institut d'investigació Stràtegic, va impartir la conferència "Marques que es mengen" sobre la psicologia del consum en l'alimentació.

L'IULATERM FA AVANÇAR LA TERMINOLOGIA DEL CASTELLÀ

El grup IULATERM, de l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA), ha rebut de l'Associació Espanyola de Terminologia (AETER) i de l'Associació Espanyola de Normalització i Certificació (AENOR) l'encàrrec de convertir les normes UNE d'AENOR en una base de dades terminològica que s'oferirà a través de la plataforma TERMESP.org, ubicada al Centro Virtual Cervantes.

El projecte TERMESP.org està impulsat per AETER amb el propòsit d'implementar un sistema d'accés i distribució en línia de les dades terminològiques del castellà, i també de crear una comissió lingüística del castellà que pugui establir criteris per orientar la creació, adaptació i adopció de nous termes.

Emmarcat en aquest mateix projecte, s'inclouen les activitats de la Comissió Lingüística per a la Terminologia de l'Espanyol (COLTE), constituïda el passat 27 de gener, i de la qual M. Teresa Cabré n'és membre. La comissió tindrà la missió d'elaborar criteris lingüístics relacionats amb els llenguatges científics i tècnics, la qual cosa representa un pas molt important en la normalització de les activitats terminològiques a l'estat espanyol.

CONSELLS PER FER ATRACTIVES LES LLENGÜES ALS INFANTS

L'editorial Graó acaba de publicar en català i també en castellà el llibre *Parlant de llengua amb nens i nenes*. L'obra recull l'experiència de la jornada De Gran Vull ser Lingüista. Aprenent amb els Científics de la Universitat, celebrada el maig del 2005, en la qual més de 200 nens i nenes, de sis escoles provinents d'arreu de Catalunya, d'edats compreses entre els 9 i els 11 anys, van participar en un congrés de lingüística coordinat per Rosa Estopà, de l'IULA.

Com sabem que les llengües canvien? Podem saber qui ha escrit un text? Per què totes les llengües tenen paraules? Per què es necessiten paraules noves? Per què i en quines situacions utilitzem paraules molt especialitzades? Com s'ho fan els ordinadors per ajudar-nos a corregir un text?, són algunes de les qüestions que s'hi plantegen.

El 10 de març es va presentar el llibre en un acte amb el qual es clausurava la celebració dels deu anys de singlatura de l'IULA. L'equip de membres de l'IULA que han participat en

El llibre està adreçat principalment als mestres. Pretén donar resposta a interrogants que els nens i les nenes s'han plantejat alguna vegada i ofereix exercicis i recursos per tractar aquests aspectes a l'aula. Per què necessitem diccionaris? Les persones que fan els diccionaris, d'on treuen les paraules?

aquesta original proposta acadèmica han estat: M. Paz Battaner, Laura Borràs, M. Teresa Cabré, Jordi Cicres, Janet DeCesaris, Lluís de Yzaguirre, Rosa Estopà, Judit Freixa, Mercè Lorente i M.Teresa Turell.

EL GLICOM DESENVOLUPA UN CORRECTOR GRAMATICAL I ORTOGRÀFIC DE CATALÀ

El Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya ha adjudicat al grup de recerca que dirigeix Toni Badia, el Grup de Lingüística Computacional (GLICOM) del Departament de Traducció i Filologia, un import de 250.000 euros per a la realització d'un projecte de desenvolupament i implantació d'un corrector gramatical i ortogràfic per a la llengua catalana. Podrà funcionar en diverses plataformes i donarà servei a diferents aplicacions d'utilització per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya. El projecte tindrà una durada de 10 mesos i s'espera que a finals d'aquest mateix any s'hi pugui accedir de manera lliure i gratuïta a través d'Internet.

El corrector que es desenvoluparà en aquest projecte constarà d'un programari lliure i funcionarà en entorns Linux, Macintosh i Windows. A més, serà modular, és a dir, el motor d'execució de cada mòdul en particular estarà clarament separat de la resta, de tot el conjunt de mòduls i de la informació lingüística.

Altres característiques del corrector són la de ser diatòpic, o sigui, que podrà ser utilitzat per parlants de les diferents variants geogràfiques del català; ortotipogràfic, ja que tractarà els errors relacionats amb la manera correcta d'escriure la forma de les paraules i també els errors relacionats amb aspectes tipogràfics; gramatical, perquè detectarà els errors en l'estructura de l'oració en abasts locals; i a la vegada normatiu, ja que seguirà les propostes fetes per l'Institut d'Estudis Catalans, pel que fa a ortografia, tipografia i gramàtica.

MONTSERRAT TURA, A LA JORNADA DE SIMULACIÓ PROFESIONAL

La consellera d'Interior, Montserrat Tura, va participar el 16 de febrer a la Jornada de Simulació Professional que organitzen els Estudis de Periodisme de la UPF. Carles Singla, vicedegà dels Estudis, va coordinar la roda de premsa, que es va celebrar a l'auditori de l'edifici Rambla.

Tura es va sotmetre durant més d'una hora a les nombroses preguntes sobre l'actualitat que li van formular els estudiants de primer curs de Periodisme. La consellera va parlar, entre d'altres temes, de les negociacions de l'Estatut, el diàleg amb ETA, l'ordenança municipal sobre la prostitució, o de l'actuació dels Mossos d'Esquadra tant a Ciutat Vella com a la manifestació contra la LOE del 17 de novembre, en què van detenir tres estudiants de la UPF.

La Jornada de Simulació Professional és una activitat acadèmica pròpia dels Estudis de Periodisme i consisteix a crear grups de treball que simulen ser professionals de diferents mitjans de comunicació reals. Amb el material recollit, els estudiants elaboren productes informatius per a premsa, ràdio i televisió amb tots els paràmetres d'una tasca realitzada en el món laboral. El mateix dia de la pràctica, professors i estudiants fan una sessió conjunta d'avaluació acadèmica. La Generalitat de Catalunya va atorgar l'any passat a la Jornada la distinció Jaume Vicens Vives, com a reconeixement de la seva qualitat docent.

MONTSERRAT TURA ATÉN LES PREGUNTES DELS ESTUDIANTS

HUMBERTO MARTÍNEZ MOSTRA APLICACIONS DE ROBOTS MÒBILS

“Aplicaciones no convencionales de los robots móviles” va ser el títol de la lliçó inaugural del curs acadèmic 2005-2006 dels Estudis d’Informàtica, que va impartir Humberto Martínez, professor del Departament d’Enginyeria de la Informació i les Comunicacions de la Universitat de Múrcia. L’acte, que va tenir lloc el 20 de gener a l’auditori de l’edifici França, va estar presidit pel vicerector de Professorat, Jaume Casals, i va comptar amb la presència de la directora dels Estudis d’Informàtica, Coloma Ballester, que va presentar el conferenciant.

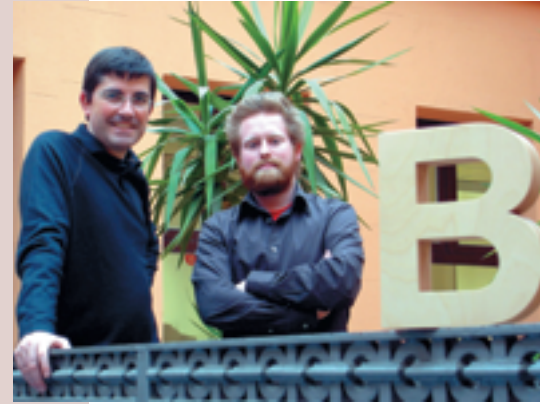
La lliçó va tractar divulgativament les diverses aplicacions dels robots mòbils, concretament d’un cotxe autònom, un avió autopilotat i un robot industrial no convencional. Un cop finalitzada la xerrada, es va fer una demostració pràctica amb un disputat partit entre dos equips de robots futbolistes. Així mateix, aprofitant la seva estada a Barcelona, Humberto Martínez va impartir un taller pràctic adreçat a alumnes dels Estudis d’Informàtica, amb un gran èxit d’inscripcions.

HUMBERTO MARTÍNEZ DURANT LA DEMOSTRACIÓ PRÀCTICA AMB ELS ROBOTS FUTBOLISTES

PREMI CIUTAT DE BARCELONA PER A XAVIER SERRA I BRAM DE JONG

El jurat del premi Ciutat de Barcelona 2005 va guardonar per unanimitat dins de la categoria de multimèdia a Xavier Serra, director del grup de recerca en Tecnologia Musical de l’IUA, conjuntament amb l’investigador de l’IUA Bram de Jong, per la creació de la base de dades col·laborativa “The Freesound Project”. El jurat va valorar molt especialment l’aportació tecnològica i creativa del projecte, així com la possibilitat que ofereix de compartir més de 13.000 sons en accés lliure, sons que han estat ja utilitzats en prop d’un milió i mig de descàrregues.

XAVIER SERRA I BRAM DE JONG

El Freesound Project és una comunitat en línia que ofereix una plataforma estable perquè músics, artistes sonors, investigadors i altres interessats puguin intercanviar sons lliurement i gratuïtament. La pàgina web <http://freesound.iua.upf.edu/> permet que tothom hi participi penjant-hi i baixant-ne sons que van des d’enregistraments de camp, efectes sonors, gravacions d’instruments musicals, fins a sons processats electrònicament.

HARMOS, UN INNOVADOR PROJECTE MUSICAL

El projecte pedagògic HARMOS consisteix en una col·lecció de continguts audiovisuals que aplega, i alhora preserva, gran part del patrimoni cultural musical europeu. Ha estat creat en el marc del Programa eContent de la Unió Europea i s’ha desenvolupat principalment amb finalitats docents. Participen en el projecte els investigadors Emilia Gómez, Enric Guaus, Pau Arumí, José Pedro García i Konstantin Schmidt, tots ells membres del grup de recerca en Tecnologia Musical de l’IUA.

El projecte HARMOS està desenvolupat per un consorci integrat per diverses entitats europees de l’àmbit musical, entre elles la UPF, i posa a l’abast de la seva audiència potencial —150 conservatoris de música i més de 5.000 escoles d’arreu d’Europa— una col·lecció multimèdia amb més de 500 hores de classes magistrals impartides per diferents professors europeus de reconegut prestigi.

Aquesta iniciativa posa accessible en línia tot aquest material pedagògic fent desaparèixer les barreres internacionals en el camp de l’educació musical, al mateix temps que impulsa el desenvolupament de nous productes i serveis dins de les tecnologies punta aplicades a les àrees de processament de so, reconeixement i segmentació automàtica, accessibilitat i seguretat digital.

XERRADA D'AMEI WALLACH A L'IUC

Amei Wallach, crítica d'art i escriptora nord-americana, va visitar el 9 de febrer l'Institut Universitari de Cultura (IUC) de la UPF, per pronunciar-hi la conferència "Louise Bourgeois in the Studio", centrada en les visites que va fer durant una dècada al taller de l'escultora i pintora francesa Louise Bourgeois.

Wallach, presidenta emèrita de l'Associació Internacional de Crítics d'Art dels Estats Units, va parlar de la pel·lícula *Louise Bourgeois: Art is Sanity*, —que ella mateixa codirigeix juntament amb la cineasta Marion Cajori—. El film, que està previst que s'estreni l'any vinent, tracta de la vida, el treball i el significat de l'obra de Louise Bourgeois, considerada una de les artistes més importants del segle XX, que amb 94 anys continua en actiu.

Amei Wallach va viatjar a Espanya convidada per l'ambaixada dels Estats Units i ARCO, la fira internacional d'art contemporani que es va celebrar a Madrid del 9 al 13 de febrer. En el marc d'aquesta fira, Wallach va participar en el IV Fòrum Internacional d'Experts en Art Contemporani.

L'ENQUESTA SOCIAL EUROPEA GUANYA EL PREMI DESCARTES

En un acte celebrat a la Royal Society de Londres, es van atorgar els premis Descartes 2005 de recerca i de comunicació científica. El projecte European Social Survey (ESE), del qual el professor del Departament de Ciències Polítiques Mariano Torcal n'és el coordinador de l'equip d'investigadors espanyols —la majoria de la UPF—, va rebre un dels premis dins de la modalitat de recerca.

L'ESE és un projecte de l'àmbit de les ciències social dotat amb 200.000 euros, que consisteix en un estudi comparatiu i longitudinal dut a terme cada dos anys en més de 20 països europeus que analitza el canvi i la continuïtat de les actituds, els atributs i els comportaments socials i polítics dels seus ciutadans.

Un dels objectius a assolir en el nostre país serà la creació d'un Centre d'Estudis de l'Enquesta ubicat a la UPF, centre que serà el responsable de fer l'anàlisi de les dades del projecte ESE, a més d'impulsar la innovació en els estudis d'enquesta.

HOMENATGE A ANTONI SAUMELL

ANTONI SAUMELL

Antoni Saumell, professor de la UPF mort el passat 9 de desembre, va ser homenatjat en un acte organitzat pel Departament d'Humanitats i l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens Vives de la UPF; l'Institut d'Estudis Penedesencs, i el Museu de Vilafranca-Museu del Vi, institucions a les quals va estar vinculat al llarg de la seva vida.

En el transcurs de l'homenatge, que va tenir lloc el 3 de febrer al Museu del Vi de Vilafranca del Penedès, es

va presentar l'edició facsímil del llibre *Recopilación razonada de los usos rurales del partido judicial de Vendrell*, del notari Victoriano Santamaría. L'obra inclou un estudi introductori d'Antoni Saumell, en el qual va estar treballant fins que la malaltia li va permetre, en què analitza els usos i els costums de la ruralia penedesenca del tombant dels segles XIX i XX.

Antoni Saumell i Soler (Font Rubí, 1957-Vilafranca del Penedès, 2005) era doctor en Història Contemporània per la UPF (1998), on impartia docència, des de l'any 1992. Se li ha concedit, a títol pòstum, el Diploma de la UPF, que serà lliurat als seus familiars durant l'acte d'inauguració del curs universitari 2006-2007.

JOSEP PICH EXPOSA EL PENSAMENT DE VALENTÍ ALMIRALL

Valentí Almirall (1841-1904), persona liberal progressista, és considerat per molts el primer dirigent del catalanisme polític i un dels principals líders del federalisme intransigent barceloní. Va intervenir en la gènesi i la consolidació del teatre modern i la premsa escrita en català, va militar en el Partit Republicà Democràtic (PRDF) i va ser fundador del Centre Català (1882-1894), la primera associació política catalanista partidària de l'autogovern de Catalunya.

El 17 de febrer, a la sala de graus Albert Calsamiglia, va tenir lloc l'acte de presentació del llibre *Valentí Almirall i el federalisme intransigent*, de Josep Pich i Mitjana, historiador i professor d'Història Contemporània de la UPF. En l'acte de presentació, a més de l'autor, hi van intervenir: Pelegrí Viader, vicerector de Comunitat Universitària de la UPF; Josep Fontana, catedràtic emèrit de la UPF i Agustí Colomines, de l'editorial Afers.

L'obra de Josep Pich va rebre l'any 2004 el XXIè Premi Ferran Soldevila de biografia, memòries i estudis històrics, que es va lliurar en el marc de la celebració de la Festa Literària de les Lletres Catalanes, la Nit de Santa Llúcia, organitzada per Òmnium Cultural.

JORDI AGUSTÍ, NOU MAGISTRAT DEL TRIBUNAL SUPREM

Jordi Agustí, professor de l'àrea de Dret del Treball i de la Seguretat Social de la UPF, va ser nomenat pel Ple del Consell General del Poder Judicial (CGPJ) nou magistrat de la Sala del Social del Tribunal Suprem per una majoria de 3/5 parts —tretze sufragis— del total de 21 membres d'aquest organisme.

En la mateixa sessió, celebrada el 21 de febrer, es van designar quatre membres més del Tribunal Suprem, l'òrgan judicial superior en tots els ordres de la justícia espanyola: José Luis Gilolmo (sala del social), i Manuel Martín, Jesús Souto i Fernando Castro (sala del contenciós).

Jordi Agustí Julià, fins ara magistrat del social del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, pertany a l'associació Jutges per la Democràcia.

SEMINARI ERNEST LLUCH

Els Estudis de Ciències Polítiques i Gestió Pública de la UPF i la Fundació Ernest Lluch van organitzar el I Seminari Ernest Lluch de Ciències Polítiques i Socials, que va incloure una sèrie de conferències i taules rodones a l'entorn de les reformes estatutàries en marxa. El Seminari, obert al públic en general, es va estructurar en dues sessions (22 de febrer i 1 de març), i va tenir lloc a l'auditori del campus de la Ciutadella.

Hi van prendre part experts en ciència política i de l'administració, dret constitucional, història, i hisenda pública de

diferents universitats catalanes, així com politòlegs i membres del Patronat de la Fundació Ernest Lluch.

La trobada es va cloure amb el debat "El projecte de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya", presidit pel rector de la UPF, Josep Joan Moreso, en el qual van participar representants dels cinc par-

tits polítics presents al Parlament català. A la foto, d'esquerra a dreta: Jordi Turull (CiU), Martí Carnicer (PSC-CPC), Josep Joan Moreso, Uriel Bertran (ERC), Àngels Olano (PP) i Francesc Baltasar (ICV-EA). El moderador va ser el periodista i professor de la UPF Eduard Boet.

COM FUNCIONA L'ONU?

Una delegació d'estudiants de la UPF va participar entre els dies 16 i 19 de febrer al Model Nacional de Nacions Unides que organitza anualment la Universitat de Harvard (HNMUN), a la ciutat nord-americana de Boston. Aquesta simulació és la més antiga de les que se celebren a diferents ciutats del món i el seu objectiu és ajudar a entendre als assistents el funcionament de l'ONU i introduir-se en els mecanismes i les normes de la diplomàcia internacional.

Al model hi van prendre part estudiants de centres de prestigi d'arreu del món, que van haver de defensar els interessos de diferents països davant dels òrgans i comitès simulats de les Nacions Unides.

L'equip de la UPF, compost per alumnes dels Estudis de Dret, Economia, Administració i Direcció d'Empreses, Periodisme, i Ciències Polítiques i de l'Administració, hi va representar els interessos de Panamà.

Els tretze estudiants i el professor de l'àrea de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals que els va acom-

panyar són els següents (a la foto, començant per la fila de darrere i d'esquerra a dreta): professor Pablo Pareja, Cristina Vila, Jordi Quero, Daniel Salvador, Txomin Zaratigui, Cristina Muñoz, Maria Escuer, Simón Vall-llosera, Patricia Torras, Talía Brun, David Hojman (ja a la fila del davant), Héctor Salvador i Raül Salvador. Sara Hernández, que no apareix a la imatge, també hi va viatjar.

GUARDÓ PER A LA TESI DE DAVID CASADO

David Casado, professor del Departament d'Economia i Empresa i investigador del Centre de Recerca en Economia i Salut (CRES) de la UPF, va rebre un dels guardons de la convocatòria 2005 dels Premis Tesis Doctorals de l'Institut d'Estudis Fiscals (IEF), en la modalitat d'Economia Pública, per la seva tesi doctoral "Envejecimiento y dependencia: un análisis económico de sus efectos sobre las finanzas públicas". El premi, dotat amb 4.500 euros, se li va lliurar durant un acte que va tenir lloc el 2 de març a Madrid, a la seu d'aquest organisme autònom de l'Estat.

La tesi, dirigida pel catedràtic d'Economia de la UPF Guillem López Casanovas, va ser defensada pel seu autor el mes d'abril de l'any passat en el Departament d'Economia i Empresa de la Universitat, obtenint la qualificació d'excel·lent cum laude per unanimitat. El treball analitza les principals qüestions a tenir en compte pel que fa al paper que ha de jugar l'administració pública respecte a la dependència de la gent gran, en el marc del debat sobre les conseqüències de l'envelliment demogràfic en les polítiques socials i financeres.

MIQUEL GIBERT, FINALISTA DEL SANT JORDI DE NOVEL·LA

Miquel Gibert, dramaturg i professor de l'àrea de Filologia Catalana del Departament d'Humanitats de la UPF, va ser el finalista del premi Sant Jordi de novel·la, amb l'obra *L'escala de Jacob*. El guardó, dotat amb 10.000 euros, li va ser lliurat durant la Nit de Santa Llúcia, organitzada per Òmnium Cultural i celebrada el 16 de desembre a la Seu d'Urgell.

Es tracta d'una novel·la històrica —que es publicarà sota el nom de *La victòria de la creu*— ambientada en ple segle XIX a la Granadella (el poble natal de Gibert), en la qual els protagonistes formen part de tres generacions de cacics locals, encapçalades per un baró díscol en plena crisi de fe.

LA HISTÒRIA DEL CANIBALISME HUMÀ, A REVISIÓ

Un treball recent realitzat per un equip d'investigadors dirigit per Jaume Bertranpetit, responsable de la Unitat de Biologia Evolutiva, desmenteix els resultats d'estudis anteriors segons els quals el canibalisme hauria estat una força selectiva d'abast mundial en la història de la humanitat. L'equip d'investigadors s'ha servit de noves dades genètiques per mostrar que la selecció balancejadora associada amb el canibalisme no ha estat una important força selectiva sobre el gen de la proteïna priònica, com s'havia proposat amb anterioritat.

Els resultats d'aquest estudi, titulat "The prion protein gene in humans revisited: Lessons from a worldwide resequencing study", es van publicar el passat desembre en l'edició electrònica de la revista *Genome Research* i ha estat tema de portada en l'edició impresa de febrer. L'estudi demostra que malalties com ara la de les "vaques boges" o els rituals caníbalescos associats a la transmissió d'aquest tipus de malalties —anomenades genèricament com a malalties priòniques o causades per prions— no han estat un factor important en la història humana.

Cal destacar que la revista *Science* es va fer ressò de la rellevància de les dades aportades pels científics de la UPF en una nota titulada "Are We Descended from Cannibals?" publicada el passat 6 de gener, en què posa de relleu les implicacions que aquesta nova descoberta comportarà entre els científics d'aquest àmbit.

CONSTITUÏT EL GRUP DE RECERCA CREAL

La consellera de Salut de la Generalitat de Catalunya, Marina Geli, va presidir l'acte de constitució del Centre de Recerca en Epidemiologia Ambiental (CREAL), una iniciativa del DURSI, el Departament de Salut, la Universitat Pompeu Fabra i l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica (IMIM-IMAS) de Barcelona. El nou centre té el seu origen en les activitats desenvolupades per la Unitat de Recerca Respiratòria i Ambiental de l'IMIM, centre adscrit a la Universitat. Aquest grup de recerca està coordinat per Josep M. Antó, catedràtic de Medicina de la UPF i director de l'IMIM; Jordi Sunyer, professor de Medicina Preventiva i Salut Pública de la UPF, i Manolis Kogevinas, investigador de l'IMIM.

La creació del CREAL permetrà donar suport a les polítiques i els programes de protecció de la salut, a més de fer recerca epidemiològica avançada sobre els efectes adversos dels contaminants ambientals en la salut humana. Les tres línies d'actuació principals giren al voltant de l'avaluació dels efectes contaminants ambientals en la salut dels nens, les malalties respiratòries, i l'etiologia del càncer de bufeta urinària amb atenció especial als factors ambientals i laborals.

POBLACIONS DEL MÓN I MALALTIES COMPLEXES

Com a continuació del projecte Genoma Humà, per tal de conèixer la diversitat del genoma de l'espècie humana, el National Institute of Health (NIH) dels EUA va posar en marxa el projecte HapMap. Aquesta iniciativa ja ha estat finalitzada i els resultats van ser publicats l'octubre del 2005. L'estudi va identificar on es trobaven les variants genètiques que poden ser utilitzades com a marcadors del genoma per reconèixer malalties complexes com les cardiovasculars, mentals i neurològiques, el càncer o la diabetis.

Coneguts els resultats del projecte HapMap, la qüestió que restava pendent era, segons ha manifestat Jaume Bertranpetit: "fins a quin punt són les poblacions estudiades en el projecte HapMap representatives de la variació genètica del conjunt dels éssers humans?". Per respondre aquesta qüestió, l'equip d'investigadors dirigits per Jaume Bertranpetit ha estudiat més de 1.000 individus de 39 poblacions, una mostra considerada com a representativa de tota la variació genètica humana. En aquesta selecció d'individus s'han estudiat 144 SNPs (polimorfismes d'un sol nucleòtid). Els resultats d'aquest rellevant estudi s'han publicat a *Genome Research* de març: "The portability of tagsSNPs across populations: A worldwide survey".

PREMI CIUTAT DE BARCELONA D'INVESTIGACIÓ CIENTÍFICA

Luis A. Pérez Jurado, investigador principal de la Unitat de Genètica de la UPF, va ser mereixedor del premi Ciutat de Barcelona 2005 en la categoria d'investigació científica per les seves aportacions al coneixement de la malaltia de Williams-Beuren.

La síndrome de Williams-Beuren és una de les denominades malalties "rars", amb una incidència en la població d'1 entre 10.000 nadons vius i que comporta un conjunt d'alteracions neurològiques i cardíques. En la majoria dels casos l'origen de l'afecció és una delecció en la regió cromosòmica 7q11.23 —la pèrdua d'un fragment d'aquest cromosoma— facilitada per les duplicacions segmentàries que s'han anat produint al llarg de l'evolució del genoma humà.

Al llarg de l'any 2005, l'equip d'investigadors que dirigeix el professor Pérez Jurado ha publicat importants treballs en revistes científiques d'impacte com *Genome Research* i *The New England Journal of Medicine*.

LUIS A. PÉREZ JURADO

"EL CERVELL EN DIRECTE"

Els mecanismes de formació dels sistema nerviós central són els mateixos en tots els vertebrats, entre ells l'espècie humana. El desenvolupament embrionari del cervell és un procés que es genera gradualment. Aquests conceptes bàsics van ser el punt de partida del taller que Berta Alsina i Cristina Pujades, investigadores del CEXS, van organitzar dins del programa d'activitats de la Setmana Mundial del Cervell.

Un grup d'estudiants de disciplines biomèdiques van conèixer per primer cop tècniques de laboratori —com per exemple l'electroporació— mitjançant les quals es visualitzen complexos processos del desenvolupament del cervell dels embrions. Es va explicar com es forma el cervell en diferents tipus de vertebrats, peixos, aus i mamífers a través de la regulació de l'expressió gènica.

ESTUDIANT FENT UNA ELECTROPORACIÓ EN UN EMBRIÓ DE POLLASTRE

Del 13 al 19 de març, 62 països de tot el món van celebrar una nova edició de la "Brain Awareness Week 2006". Barcelona, amb el lema de Connecta't!, es va unir per tercer any consecutiu a aquesta iniciativa amb la Setmana Mundial del Cervell 2006. El Centre de Regulació Genòmica va ser un dels seus organitzadors, i van col·laborar-hi l'Observatori de la Comunicació Científica i la UPF.

NOU AVENÇ PER AL DOLOR NEUROPÀTIC

El receptor delta-opioide (DOR), del sistema opioide endogen, estaria directament relacionat amb el dolor neuropàtic, segons els resultats d'una investigació realitzada per investigadors del Laboratori de Neurofarmacologia, i de la Universitat Louis Pasteur d'Estrasburg (França). Aquest és un tipus de dolor de causes neurològiques, que actualment és de difícil tractament.

Els investigadors, dirigits per Rafael Maldonado, han dut a terme un experiment amb un grup de ratolins modificats genèticament, als quals van inactivar el receptor DOR i els van induir una síndrome de dolor neuropàtic per veure com reaccionaven a diferents estímuls. Es va estudiar la hiperalgèsia, o resposta augmentada al dolor, i l'al·lodínia o resposta davant d'un estímulo que, en condicions normals, no provoca dolor.

Els resultats, publicats en la revista *European Journal of Neuroscience*, van mostrar que el receptor DOR està implicat en el control del dolor neuropàtic. Per tant, aquest treball obre una nova via de recerca per al seu tractament i s'emmarca en un ampli projecte que busca identificar noves dianes terapèutiques per a aquest tipus de dolor.

A la Facultat de Traducció i Interpretació hem encarat amb molta motivació la implementació progressiva dels criteris europeus en matèria d'educació superior i hem avançat molt en els diferents aspectes dels quals depèn la nostra integració.

En tot aquest procés hem comptat amb l'experiència prèvia de la llicenciatura en Lingüística, que va merèixer el 2004 la distinció Jaume Vicens Vives a la qualitat

CAP A BOLONYA

Luis Pegenaute

*Degà de la
Facultat de Traducció
i Interpretació de la
Universitat Pompeu
Fabra*

docent universitària per la incorporació de la tecnologia en un àmbit d'estudi tradicional, com és el de les lletres, i també perquè aquests estudis s'imparteixen seguint el paradigma docent de l'enfocament dictat per Bolonya. També hem col·laborat amb el Programa per la Qualitat Educativa (PQE) de la UPF en l'elaboració, a partir de les percepcions dels nostres estudiants, d'un document sobre la metodologia docent i els crèdits europeus, i hem rebut finançament del programa d'ajuts a l'adopció de la metodologia ECTS de l'AGAUR.

Els ajuts de diferents convocatòries públiques han permès adaptar l'estructura de les titulacions que impartim. Així, gràcies a un ajut de l'ANECA hem contribuït a l'elaboració del Llibre Blanc del futur grau en Traducció i Interpretació, les directrius generals del qual es coneixeran el proper setembre. D'altra banda, hem participat a la segona edició del Pla Pilot del DURSI d'adaptació de les titulacions a l'EEES, amb el títol propi de grau en Mediació Lingüística. També cal destacar la col·laboració amb el Departament de Traducció i Filologia i l'IULA en la preparació del Programa Oficial de Postgrau en Comunicació Lingüística i Mediació Multilingüe, que està format per quatre màsters oficials que començaran el curs 2006-2007.

La innovació docent ha estat sempre present en aquest procés d'adaptació als nous requisits de Bolonya. Per fer-ho, comptem amb diversos projectes elaborats en el marc dels ajuts de l'AGAUR per

a la millora de la qualitat docent de les universitats catalanes, i també amb projectes pilot de diverses assignatures, en el context del Pla de Mesures de Suport a la Innovació i la Qualitat Docents de la UPF. S'han de valorar positivament les iniciatives de molts professors d'avançar cap a Bolonya en les seves assignatures, al marge de l'adaptació més "oficial". La Facultat ha organitzat anualment jornades pedagògiques adreçades al professorat per preparar la migració cap a l'EEES i s'ha creat la Comissió d'Adaptació a Bolonya (CAB), que s'ocupa d'implementar el títol propi de grau i d'estudiar les maneres d'acostar-nos progressivament al nou paradigma docent, tot prestant una atenció particular a l'impacte que pot ocasionar la pèrdua de presencialitat.

Des de la Facultat s'han elaborat i coordinat informes interns i externs sobre avaluació del procés d'inserció laboral i s'han organitzat xerrades i taules rodones sobre aquest tema. En el marc de l'ús de les tecnologies com a eina de suport a la docència, hem creat l'entorn virtual PARLES per acollir els projectes d'innovació docent desenvolupats al nostre centre.

Partim d'una àmplia experiència en matèria internacional, atès que, en cursar els nostres estudiants obligatòriament un trimestre en una universitat estrangera, gestionem més de la meitat dels desplaçaments d'estudiants de la UPF. A més, participem en un màster europeu en Traducció Especialitzada i està prevista la nostra participació en dos més.

En definitiva, afrontem amb il·lusió i bona disposició el nostre progressiu acostament a Bolonya. Encara ens queda molt camí per recórrer: preparar un nou pla d'estudis seguint les noves directrius del MEC, programar els nous màsters, organitzar el trasllat al nou Campus de la Comunicació, on desitgem establir sinergies docents i investigadores amb altres estudis del nostre entorn per dotar-nos d'una orientació encara més interdisciplinària, i acomplir finalment tota la migració dels nostres estudis cap a l'EEES. ●